

ECHILIBRUL FINANCIAR AL ÎNTRINDERII

Maria CIUMAC,
doctorandă, Universitatea Tehnică din Moldova

SUMMARY

This paper proposes the importance of respecting and maintaining financial stability in order to obtain favorable results, following the work of enterprise.

Dezvoltarea întreprinderii este legată de asigurarea echilibrului financiar, care reprezintă o parte constitutivă a echilibrului economic exprimat valoric. Echilibrul financiar exprimă egalitatea și corelațiile dintre necesarul de resurse financiare și posibilitățile de colectare a acestor resurse. Acest echilibru este asigurat de modul în care este folosit patrimoniul întreprinderii.

Analiza echilibrului financiar se poate face cu ajutorul ratelor financiare ca, de exemplu, prin *rata de finanțare* determinată ca raport dintre capitalurile permanente și activul bilanțului, arătând gradul de acoperire a folosințelor cu asemenea capitaluri sau prin următoarele rate financiare:

- *rata de lichiditate*, calculată ca raport între valorile disponibile și datorii;
- *rata de acoperire*, calculată ca raport între datorii și activele de exploatare.

Un instrument de măsurare a echilibrului financiar este **fondul de rulment**. Determinarea unui fond de rulment minim necesar este o decizie fundamentală de politică financiară, întrucât definește condițiile de echilibru global și, în consecință, gradul de autonomie al întreprinderii.

Ratele și fondul de rulment sunt instrumente de măsură a situației financiare la un moment dat, interpretarea lor permițând a aprecia starea existentă și a anticipa evoluția cu privire la operațiile care au condus la obținerea stării de echilibru sau de dezechilibru. [5]

Analiza economico-financiară trebuie să aibă în vedere și alte aspecte, cum ar fi:

- sporirea unui post de activ din bilanțul contabil reprezintă o folosință de fonduri în cursul perioadei respective privind cumpărările de bunuri din disponibilitățile proprii sau împrumuturi;
- diminuarea unui post de activ reprezintă obținerea unei surse prin transformarea unui activ fizic sau financiar în monedă;
- creșterea unui post de pasiv reprezintă obținerea unei resurse bănești prin creșterea de capital sau prin capital împrumutat;
- diminuarea unui post de pasiv reprezintă o folosință de resurse.

Pe termen scurt, obiectivul gestiunii financiare este de a stăpâni fluxurile financiare în așa fel, încât să se realizeze un echilibru între plăți și încasări, fapt ce se poate urmări prin elaborarea și executarea bugetului de trezorerie pe perioade mai restrânse. Urmărirea și analiza echilibrului financiar se pot realiza și prin planul de investiții și de finanțare întocmit pe o perioadă mai mare de un an, precum și pe baza bugetului general de venituri și cheltuieli al întreprinderii.

Activitatea unei întreprinderi trebuie să se desfășoare astfel încât să se asigure o egalitate între resursele financiare și folosințele acestora.

Pentru stabilirea echilibrului financiar general, este necesar să se inventarieze cât mai riguros toate resursele financiare și toate folosințele întreprinderii. Ecuațiile liniare pentru reflectarea diverselor aspecte ale echilibrului financiar al întreprinderii sunt următoarele:

- a) capital economic = fonduri proprii și împrumutate sau activul din bilanț egal cu pasivul din bilanț;
- b) veniturile = costurile de producție + creditele de trezorerie;
- c) necesarul financiar al exploatarei = fond de rulment + creditele de trezorerie;
- d) fondul de rulment = capitalurile permanente – imobilizările în active corporale;
- e) soldul inițial de trezorerie + încasările = plățile + soldul final la anumite perioade. [5]

La apariția fenomenelor de dezechilibru, conducătorul financiar trebuie să adopte decizii de reglare a activității financiare spre a se elimina factorii de dezechilibru între căile majore prin care se poate acționa asupra asigurării echilibrului financiar, enumerăm:

- desfășurarea unei activități economice eficiente;
- realizarea ritmică, conform contractelor încheiate a activităților de aprovizionare, producție și comercializare a mărfurilor și serviciilor;
- reducerea cheltuielilor și plăților inutile și neeconomicoase;

- înlăturarea stocurilor excedentare;
- sincronizarea intrărilor cu cele ale ieșirilor de fonduri bănești etc.

Capacitatea de plată exprimă posibilitățile întreprinderilor de a face față plăților scadente față de furnizori, salariați, bănci etc. Capacitatea de plată se referă la raportul dintre o anumită parte a activelor lichide (lichiditățile primare) și obligațiile de plată scadente. Sub aspect static, capacitatea de plată este dată de echilibrul dintre mijloacele de plată disponibile la un moment dat și obligațiile exigibile la aceeași dată. Capacitatea de plată, sub aspect dinamic, este dată de echilibrul dintre fluxurile monetare pozitive și negative, adică dintre încasări și plăți. [3]

Capacitatea de plată este corespunzătoare atunci când disponibilitățile bănești proprii și împrumutate acoperă plățile exigibile. Ea se obține pe baza corelării termenelor de plată a datoriilor cu termenele de încasare a debitorilor și a altor creanțe.

În economia de piață, falimentul reprezintă un act de justiție economică, deoarece elimină din competiție firmele nerentabile, neviabile. Falimentul este deci expresia incapacității de plată și a ineficienței economice.

În vederea menținerii capacității de plată, întreprinderile trebuie să procedeze la angajarea de comenzi ferme de desfacere a produselor, mărfurilor sau a serviciilor și de aprovizionare a celor necesare numai în măsura posibilităților de plată de care dispun la momentul respectiv. Pentru aceasta, este necesară menținerea în stare lichidă sau ușor lichidă a unei părți a activelor, în funcție de pretențiile posibile ale furnizorilor sau creditorilor.

Dacă soldul clienților este mai mare sau egal cu soldul furnizorilor, situația financiară este benefică pentru întreprindere. În ultimă instanță, lucrul cel mai important pentru menținerea capacității de plată îl constituie realizarea unei activități eficiente, a unei rentabilități superioare ratei inflației și dobânzii de pe piața financiară. [2]

Între capacitatea de plată și echilibrul financiar al întreprinderii există o strânsă legătură. Echilibrul financiar, exprimat prin bugetul de venituri și cheltuieli al întreprinderii, constituie o premisă a menținerii capacității de plată. Dar capacitatea de plată poate fi influențată de o serie de factori cum sunt: regimul prețurilor, inflația, puterea de cumpărare a monedei naționale, gradul de acumulare pentru autofinanțare etc.

Lichiditatea financiară a întreprinderii reprezintă capacitatea acesteia de a transforma în bani activele de care dispune în scopul asigurării unui circuit normal al fondurilor bănești și al realizării unei activități rentabile.

Starea de lichidare a unei întreprinderi se poate face prin analiza unor indicatori care indică gradul de lichiditate sau gradul de exigibilitate a datoriilor firmei.

Ratele de lichiditate financiară pot fi:

- *de structură*: fondul de rulment, rate de lichiditate, pe termen scurt, rate de îndatorare;
- *de gestiune*: viteza de rotație în zile a activelor circulante, viteza de rotație în număr de circuite etc.

Fondul de rulment reprezintă diferența dintre capitalul permanent și activele imobilizate. Cu cât fondul de rulment este mai mare, cu atât crește gradul de lichiditate financiară, de aceea el este un indicator sintetic de analiză a lichidității, exprimând o finanțare minimă.

Rata fondului de rulment se determină ca raportul dintre capitalul permanent și activele imobilizate sau ca raportul între capitalul propriu minus datoriile la termen și active imobilizate. Dacă rezultatul raportului este mai mare decât 1, rezultă un fond de rulment net pozitiv, adică firma poate să facă față datoriilor pe termen scurt. Dacă rezultatul este egal cu 1, rezultă un fond de rulment neutru, adică întreprinderea nu dispune de fond de rulment, deci situația financiară este echilibrată.

Dacă rezultatul este mai mic decât 1, rezultă un fond de rulment net negativ, deci există dificultăți sub aspectul lichidității și al echilibrului financiar.

Ratele de lichiditate pe termen scurt se pot calcula astfel:

- lichiditate curentă (generală) = Activele curente
Datorii pe termen scurt
- lichiditate intermediară = Mijloace bănești + Investiții pe term. scurt + creanțe pe term. scurt
Datoriile pe termen scurt
- lichiditate absolută (imediată) = Disponibilități bănești
Datorii pe termen scurt

Lichiditatea financiară este un indicator ce caracterizează calitatea activității economico-financiare și menținerea echilibrului financiar. Gradul de lichiditate scade când mijloacele bănești sunt avansate în elemente de active circulante cu o rotație încetinită sau întreruptă (clienții neîncasați la termen etc.) [6]

Prin solvabilitate se înțelege capacitatea unei firme de a-și achita toate obligațiile asumate față de terțe persoane fizice și juridice, atât cele cu scadență apropiată, cât și cele cu scadență îndepărtată.

O firmă este solvabilă când suma activelor sale investite în active corporale, necorporale și active circulante este mai mare sau cel puțin egală cu totalul pasivelor exigibile. Sub acest aspect, o firmă poate fi solvabilă chiar dacă, la un moment dat, nu are capacitatea de plată și nu dispune de lichiditate financiară, dacă firma este rentabilă, eficientă.

Pierderile din patrimoniu, apărute ca urmare a unei activități ineficiente, conduc la starea de insolvență. Solvabilitatea patrimonială se determină prin relația:

$$\text{Solvabilitatea patrimonială} = \frac{\text{Capital propriu}}{\text{Datorii} + \text{Capital propriu}} \times 100$$

Solvabilitatea este pozitivă când indicatorul se apropie de 100%, limita minimă fiind 50%. Gradul de solvabilitate se calculează și cu următorii indicatori:

$$\text{a) Solvabilitatea imediată} = \frac{\text{Disponibilități bănești} + \text{Plasamente}}{\text{Obligații pe termen scurt}}$$

$$\text{b) Solvabilitatea curentă} = \frac{\text{Disponibilități bănești} + \text{Creanțe}}{\text{Obligații pe termen scurt} + \text{Împrumuturi pe termen scurt}}$$

$$\text{c) Solvabilitatea precizională} = \frac{\text{Active curente}}{\text{Obligații pe termen scurt} + \text{Împrumuturi} + \text{rate împrumut} + \text{Dobândă pe termen scurt împrumut}}$$

În concluzie, menținerea capacității de plată, a lichidității și solvabilității este rezultatul unei activități complexe desfășurate de întreprindere în sectoarele de aprovizionare, producție, comercializare.

BIBLIOGRAFIE

1. Bătrîncea I., Lazăr I., „Analiza economico-financiară a întreprinderilor” – Editura Intercredo, Deva, 1997.
  2. Crecana C. „Nevoia de analiză economico-financiară”, Revista Tribuna Economică, nr. 47, București.
  3. Georgescu N. „Analiza bilanțului contabil” – Editura Economică, București, 1999.
  4. Mihai I. „Analiza situației financiare a agenților economici” – Editura Mirton, Timișoara, 1997.
  5. Țiriulnikova Natalia, Analiza rapoartelor financiare, Chișinău, „Tipografia Centrală”, 2004.
- .....